

CRISTINA STANCIU

DREPTUL TRANSPORTURILOR

Contracte de transport

Universul Juridic

București

-2025-

Cuprins

ABREVIERI.....	5
PARTEA I. TEORIE GENERALĂ ÎN MATERIA CONTRACTULUI DE TRANSPORT.....	7
TITLUL I. INTRODUCERE ÎN DREPTUL TRANSPORTURILOR	9
Capitolul. Despre poziționarea dreptului transporturilor, ca ramură de drept, în contextul cadrului legal actual	9
Secțiunea 1. Impactul reglementărilor din Codul civil român asupra materiei dreptului transporturilor.....	9
§1. Preliminarii	9
§2. Codul civil român și schimbările generate de el în sistemul de drept român	10
§3. Dreptul comercial în contextul actual.....	11
Secțiunea a 2-a.. Statutul dreptului transporturilor, ca ramură de drept a sistemului de drept actual	13
§1. Obiectul dreptului transporturilor	13
§2. Definiția și domeniul de reglementare juridică a dreptului transporturilor	21
§3. Subiectele dreptului transporturilor	21
§4. Natura juridică a activității de transport	24
Secțiunea a 3-a. Principiile aplicabile transporturilor.....	25
§1. Principiile aplicabile în materia dreptului transporturilor.....	25
§2. Obiectivele principale ale sistemului național de transport	26
Capitolul II. Despre izvoare și clasificări în materia dreptului transporturilor	28
Secțiunea 1. Izvoarele din materia dreptului transporturilor	28
§1. Considerații introductive	28
§2. Izvoarele dreptului transporturilor – norme juridice interne	29
§3. Izvoarele dreptului transporturilor - norme juridice internaționale	31
Secțiunea a 2-a. Clasificarea transporturilor.....	36
Capitolul III. Dreptul transporturilor și alte ramuri de drept.....	41
Secțiunea 1. Specificitatea dreptului transporturilor în raport cu alte ramuri.....	41
§1. Considerații generale	41
§2. Dreptul transporturilor și dreptul comercial	42
§3. Dreptul transporturilor și dreptul civil.....	43
§4. Dreptul transporturilor și dreptul internațional privat.....	47
§5. Dreptul transporturilor și dreptul internațional public.....	50
Secțiunea a 2-a. Interferențe și conexiuni ale dreptului transporturilor cu alte ramuri de drept.....	55
§1. Dreptul transporturilor și dreptul constituțional	55
§2. Dreptul transporturilor și dreptul administrativ	56
§3. Dreptul transporturilor și dreptul contravențional	57

§4. Dreptul transporturilor și dreptul asigurărilor.....	58
§5. Dreptul transporturilor și dreptul mediului.....	59
§6. Dreptul transporturilor și dreptul penal	59
§7. Dreptul transporturilor – dreptul procesual civil și dreptul procesual penal.....	61
Secțiunea a 3-a. Problema interdisciplinarității și a cadrului legal specific dreptului transporturilor.....	61
TITLUL II. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE BUNURI ÎN REGLEMENTAREA CODULUI CIVIL ROMÂN.....	64
Capitolul I. Noțiuni generale privind contractul de transport de bunuri.....	64
Secțiunea 1. Evoluția reglementărilor în materia contractului de transport de bunuri.....	64
§1. Reglementările din Codul comercial	64
§2. Reglementările din vechiul Cod civil	64
Secțiunea a 2-a. Reglementarea actuală a contractului de transport de bunuri.....	65
Capitolul II. Definiția și natura juridică a contractului de transport.....	67
Secțiunea 1. Definiția contractului de transport de bunuri	67
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a contractului de transport	70
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de transport	71
§1. Considerații introductive	71
§2. Caractere juridice comune tuturor tipurilor de contracte de transport.....	72
Secțiunea a 4-a. Părțile în contractul de transport	76
Secțiunea a 5-a. Contractul de transport – excepție de la principiul relativității efectelor actului juridic	78
§1. Despre contract și regulile lui	78
§2. Reguli ce operează în materie civilă.....	80
2.1. Regula irevocabilității contractelor.....	80
2.2. Relativitatea efectelor contractelor	81
2.3. Excepții de la principiul relativității contractului	82
2.3.1. Configurarea excepțiilor	82
2.3.2. Dezvoltări privind unele excepții aparente	83
2.3.3. Excepția reală de la principiul relativității efectelor contractului. Stipulația pentru altul.....	83
§3. Natura juridică a drepturilor destinatarului în contractul de transport de bunuri.....	85
3.1. Configurarea caracterului excepțional	85
3.2. Configurarea simetriei	85
Capitolul III. Încheierea contractului de transport de bunuri.....	87
Secțiunea 1. Condițiile de fond și de formă ale contractului de transport de bunuri	87
§1. Preliminarii	87
§2. Condițiile de valabilitate ale unei convenții în dreptul comun și în contractul de transport	87
2.1. Consimțământul.....	87

2.1.1. Consimțământul în dreptul comun.....	87
2.1.1.1. Reglementare, noțiune și condiții	87
2.1.1.2. Modul de exprimare a voinței.....	90
2.1.2. Consimțământul în contractul de transport de bunuri.....	92
2.2. Obiectul	93
2.2.1. Obiectul contractului potrivit regulilor dreptului comun.....	93
2.2.1.1. Noțiune și reglementare juridică.....	93
2.2.1.2. Condiții	93
2.2.2. Obiectul – element de valabilitate a contractului de transport de bunuri.....	95
2.3. Capacitatea.....	96
2.3.1. Capacitatea de a contracta în dreptul comun	96
2.3.2. Capacitatea de a contracta în contractul de transport de bunuri	99
2.4. Cauza	99
2.4.1. Cauza - condiție esențială a contractului în dreptul comun	99
2.4.1.1. Noțiune și reglementare juridică.....	99
2.4.1.2. Condiții	100
2.4.1.3. Sancțiuni	101
2.4.1.4. Proba cauzei.....	101
2.4.2. Cauza – condiție esențială a contractului de transport de bunuri.....	101
§3. Condițiile de formă.....	101
3.1. Condițiile de formă ale contractului în dreptul comun	101
3.1.1. Noțiune	101
3.1.2. Principiul dominant în materie	102
3.1.3. Condițiile de formă ale contractului	102
3.1.3.1. Condiții de formă ținând de consecințele juridice ale nerespectării lor	102
3.1.3.2. Condiții de formă ținând de sursa formulării.....	102
3.1.3.3. Derogări	102
3.1.3.4. Dezvoltări	103
3.2. Condiții de formă ale contractului de transport de bunuri	105
Secțiunea a 2-a. Documentul de transport	107
§1. Cuprinsul documentului de transport.....	107
§2. Cuprinsul facultativ al documentului de transport.....	109
§3. Funcțiile juridice ale documentului de transport	110
Capitolul IV. Efectele contractului de transport de bunuri.....	112
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	112
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile expeditorului	112
§1. Obligațiile expeditorului.....	112
1.1. La punctul de expediție.....	112
1.2. În cursul transportului.....	117
1.3. La destinație.....	117
§2. Drepturile expeditorului	118
2.1. Dreptul expeditorului de a renunța sau de a modifica contractul de transport.....	118

2.1.1. Reguli de drept civil în materie contractuală	118
2.1.2. În materia contractului de transport	119
2.1.3. Modificarea contractului prin contraordin	120
2.1.4. Modificarea contractului în caz de împiedicare la transport.....	123
Secțiunea a 3-a. Drepturile și obligațiile destinatarului	125
§1. Aspecte generale	125
§2. Drepturi ale destinatarului	126
§3. Obligații ale destinatarului.....	127
Secțiunea a 4-a. Drepturi și obligații ale transportatorului în contractul de transport.....	129
§1. Obligațiile transportatorului.....	129
1.1. Obligația caracteristică a contractului de transport – obligația de a transporta bunurile	129
1.2. Obligațiile transportatorului la punctul de expediție	131
1.3. Obligațiile transportatorului în timpul transportului	143
1.4. Obligațiile transportatorului la destinație	149
§2. Drepturile transportatorului	151
2.1. Considerații introductive	151
2.2. Dezvoltări	152
2.2.1. Dreptul de retenție asupra bunurilor transportate	152
2.2.1.1. Dreptul de retenție în dreptul comun	152
2.2.1.2. Dreptul de retenție al transportatorului.....	155
2.2.2. Dreptul de privilegiu al transportatorului	156
2.2.2.1. Privilegiile în dreptul comun	156
2.2.2.2. Dreptul de privilegiu al transportatorului	157
2.2.3. Dreptul de urmărire al transportatorului	159
Capitolul V. Sechestrul asigurator asupra mărfurilor aflate în transport.....	160
Secțiunea 1. Sechestrul asigurator în dreptul comun	160
§1. Noțiune și reglementare juridică.....	160
§2. Procedură.....	160
Secțiunea a 2-a. Sechestrul asigurator în materia dreptului transporturilor.....	161
Secțiunea a 3-a. Sechestrarea mărfurilor aflate în curs de transport la solicitarea transportatorului.....	162
Capitolul VI. Răspunderea transportatorului în contractul de transport de bunuri	164
Secțiunea 1. Regimul juridic al răspunderii transportatorului	164
§1. Considerații introductive	164
§2. Răspunderea civilă delictuală a transportatorului.....	164
§3. Răspunderea contractuală a transportatorului.....	166
3.1. Considerații introductive	166
3.2. Dezvoltare.....	166
3.3. Timpul răspunderii contractuale a transportatorului.....	170
3.4. Răspunderea contractuală a transportatorului pentru pierderea bunurilor transportate	170

3.5. Răspunderea contractuală a transportatorului pentru avarierea bunurilor transportate	171
3.6. Răspunderea contractuală a transportatorului pentru neefectuarea transportului.....	172
3.7. Răspunderea contractuală a transportatorului pentru întârziere.....	173
3.8. Răspunderea în cazurile speciale în care transportatorul poate refuza transportul.....	174
3.9. Răspunderea contractuală a transportatorului care se obligă să transporte pe liniile altui transportator.....	175
3.10. Răspunderea pentru rambursuri și formalități vamale	176
3.11. Înlăturarea răspunderii transportatorului	176
3.12. Clauze de înlăturare sau de limitare a răspunderii transportatorului	186
3.13. Agravarea răspunderii transportatorului	188
Secțiunea a 2-a. Riscul în materia contractului de transport.....	188
§1. Riscul în materia contractuală, în general.....	188
§2. Identificarea și suportarea riscurilor în contractul de transport de bunuri.	191
Secțiunea a 3-a. Răspunderea în transportul succesiv sau combinat	196
§1. Scurt istoric.....	196
§2. Reglementarea Codului civil român în materie	197
Secțiunea a 4-a. Analiză critică asupra conținutului reglementării contractului de transport de bunuri din Codul civil român.....	198

Capitolul VII. Aspecte generale privind raporturile procesuale în dreptul transporturilor	200
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	200
Secțiunea a 2-a. Reclamația administrativă	200
Secțiunea a 3-a. Acțiunile ce derivă din contractul de transport	201
Secțiunea a 4-a. Decăderea – sancțiune procedurală cuprinsă în Codul civil.....	203

TITLUL III. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE PERSOANE ȘI BAGAJE ÎN REGLEMENTAREA CODULUI CIVIL ROMÂN.....	205
--	------------

Capitolul I. Aspecte generale privind contractul de transport de persoane și bagaje.....	205
Secțiunea 1. Scurt istoric al reglementărilor din materia contractului de transport de persoane	205
Secțiunea a 2-a. Definierea și caracterele juridice ale contractului de transport de persoane.....	206

Capitolul II. Încheierea contractului de transport de persoane	214
Secțiunea 1. Condițiile de fond ale contractului de transport de persoane	214
Secțiunea a 2-a. Condițiile de formă ale contractului de transport de persoane	215

Capitolul III. Efectele contractului de transport de persoane.....	217
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	217
Secțiunea a 2-a. Drepturi și obligații ale transportatorului în contractul de transport.....	217

§1. Obligațiile transportatorului.....	217
§2. Drepturile transportatorului	226
Secțiunea a 3-a. Drepturi și obligații ale călătorului în contractul de transport.....	226
§1. Obligațiile călătorului	226
§2. Drepturile călătorului.....	226
Capitolul IV. Răspunderea transportatorului în contractul de transport de persoane și bagaje.....	227
Secțiunea 1. Regimul juridic al răspunderii transportatorului	227
Secțiunea a 2-a. Daune-morale în activitatea de transport de persoane și bagaje.....	231
Secțiunea a 3-a. Analiză critică asupra conținutului reglementării contractului de transport de persoane și bagaje din Codul civil român	239
TITLUL IV. CONTRACTUL DE EXPEDIȚIE.....	241
Capitolul I. Aspecte introductive referitoare la contractul de expediție de mărfuri.....	241
Secțiunea 1. Considerații generale.....	241
Secțiunea a 2-a. Terminologie și noțiuni.....	242
§1. Terminologia folosită în literatura de specialitate	242
§2. Definiția contractului de expediție de mărfuri	243
Secțiunea a 3-a. Caracterele juridice ale contractului de expediție de mărfuri.....	243
§1. Caractere juridice.....	243
§2. Natura juridică a contractului de expediție de mărfuri	245
Secțiunea a 4-a. Reglementare juridică.....	246
Capitolul II. Încheierea contractului de expediție de mărfuri.....	248
Secțiunea 1. Părțile în contractul de expediție de mărfuri	248
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond.....	249
Secțiunea a 3-a. Condițiile de formă.....	249
Capitolul III. Efectele contractului de expediție de mărfuri.....	251
Secțiunea 1. Drepturi și obligații ale comitentului	251
§1. Obligațiile comitentului	251
§2. Drepturile comitentului.....	252
2.1. Dreptul comitentului de a denunța în mod unilateral contractul de expediție – revocarea	252
2.2. Dreptul comitentului de a a-l obliga pe expeditor să fie la dispoziția sa în privința executării contraordinului	253
Secțiunea a 2-a. Drepturi și obligații ale expeditorului.....	255
§1. Obligațiile expeditorului.....	255
§2. Drepturile expeditorului.....	258
Capitolul IV. Răspunderea expeditorului	259
Secțiunea 1. Considerații introductive	259
Secțiunea a 2-a. Reglementare juridică.....	259

Secțiunea a 3-a. Răspunderea expeditorului pentru fapta proprie	259
Secțiunea a 4-a. Răspunderea expeditorului pentru fapta altora.....	260
Secțiunea a 5-a. Concluzii	261
PARTEA A II-A. CONTRACTE DE TRANSPORT DE BUNURI.....	263
TITLUL I. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE MĂRFURI PE CALEA FERATĂ ÎN TRAFIC INTERN.....	265
Capitolul I. Aspecte generale și de specificitate privind domeniului feroviar.....	265
Secțiunea 1. Noțiuni, operatorii de transport, operațiunile de transport și serviciile conexe	265
Secțiunea a 2-a. Clasificare.....	265
Secțiunea a 3-a. Implicarea statului	266
§1. Ministerul Transporturilor	266
§2. Societatea Națională a Căilor Ferate Române – scurt istoric.....	267
Secțiunea a 4-a. Infrastructura feroviară.....	268
Capitolul II. Contractul de transport de bunuri pe calea ferată în trafic intern.....	270
Secțiunea 1. Aspecte introductive privind contractul de transport de mărfuri pe calea ferată în trafic intern	270
§1. Sediul materiei	270
§2. Părțile contractului.....	270
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului și caracterele juridice	271
§1. Încheierea contractului	271
§2. Caractere juridice.....	271
Secțiunea a 3-a. Etape procedurale pentru încheierea contractului de transport feroviar	272
Secțiunea a 4-a. Anteccontractul în dreptul comun și în dreptul transporturilor.....	273
§1. Promisiunea de contract în reglementarea Codului civil român.....	273
§2. Promisiunea de contract în transportul feroviar.....	276
§3. Momentul încheierii contractului de transport.....	276
Secțiunea a 5-a. Documentul de transport	277
Secțiunea a 6-a. Modificarea unilaterală a contractului de transport feroviar de mărfuri	278
Secțiunea a 7-a. Executarea contractului de transport feroviar de mărfuri.....	280
Secțiunea a 8-a. Răspunderea transportatorului feroviar	283
§1. Principii	283
§2. Răspunderea căii ferate pentru pierderea mărfii.....	284
§3. Răspunderea căii ferate pentru avarierea mărfii	284
§4. Răspunderea căii ferate pentru nerespectarea termenului de executare al contractului de transport	285
§5. Exonerarea de răspundere a transportatorului feroviar.....	285
Secțiunea a 9-a. Căile de valorificare a pretențiilor față de transportator.....	286
§1. Considerații introductive	286
§2. Reclamația administrativă	287
§3. Acțiunea în justiție.....	287

TITLUL II. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE MĂRFĂ ÎN TRANSPORTUL RUTIER INTERN	290
Capitolul I. Aspecte definitorii ale transportului rutier intern	290
Secțiunea 1. Considerații generale privind transportul rutier	290
§1. Noțiuni specifice	290
§2. Principiile aplicabile transportului rutier	291
§3. Clasificarea transporturilor rutiere	292
Secțiunea a 2-a. Cadrul instituțional și reglementarea juridică în materia transporturilor rutiere	293
Capitolul II. Regimul juridic al contractului de transport de bunuri în trafic intern	295
Secțiunea 1. Aspecte introductive privind contractul de transport de bunuri în trafic intern	295
§1. Noțiuni și părți	295
§2. Caracterele juridice ale contractului de transport rutier de marfă	296
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului de transport rutier de marfă în trafic intern	297
§1. Condiții de fond și de formă	297
§2. Documentul de transport	298
Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de transport rutier de marfă în trafic intern	299
§1. Considerații introductive	299
§2. Drepturile și obligațiile expeditorului în contractul de transport rutier de marfă în trafic intern	299
2.1. Obligațiile expeditorului	299
2.2. Drepturile expeditorului	301
§3. Drepturi și obligații ale transportatorului în contractul de transport rutier de marfă în trafic intern	305
3.1. Obligațiile transportatorului	305
3.2. Drepturile transportatorului	307
§4. Drepturi și obligații ale destinatarului în contractul de transport rutier de marfă în trafic intern	308
Capitolul III. Răspunderea contractuală a transportatorului	309
Secțiunea 1. Considerații introductive	309
Secțiunea a 2-a. Răspunderea contractuală a transportatorului rutier pentru pierderea și avarierea bunurilor transportate	310
Secțiunea a 3-a. Răspunderea contractuală a transportatorului rutier pentru întârzierea predării bunurilor transportate	311
Capitolul IV. Câteva aspecte procedurale referitoare la contractul de transport rutier de marfă	313
Secțiunea 1. Reclamația administrativă	313
Secțiunea a 2-a. Prescripția	313

TITLUL III. REPERE DEFINITORII ALE CONTRACTULUI DE TRANSPORT
MARITIM DE BUNURI ȘI ALE CONTRACTULUI DE NAVLOSIRE.....314

Capitolul I. Considerații generale privind transporturile maritime.....314

Secțiunea 1. Introducere314

Secțiunea a 2-a. Noțiunea de transport maritim și modalitățile de exploatare a
navelor comerciale.....314

§1. Transportul maritim. Noțiune314

§2. Modalități de exploatare a navelor comerciale315

Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport pe apă – navele316

§1. Determinări și concepte316

§2. Naționalitatea pavilionului și elementele de identificare.....317

2.1. Naționalitatea navei317

2.2. Pavilionul navei317

2.2.1. Noțiune317

2.2.2. Legea pavilionului317

2.2.2.1. Noțiune.....317

2.2.2.2. Competență.....318

2.2.3. Elementele de identificare ale navei318

§3. Regimul juridic al navei comerciale în sistemul de drept român.....319

§4. Drepturile reale asupra navelor.....322

Secțiunea a 4-a. Sinteză asupra reglementărilor juridice în materie.....322

§1. Reglementări interne și internaționale322

§2. Acquis-ul comunitar în transporturile maritime323

§3. Convențiile internaționale și dreptul național.....325

Capitolul II. Contractul de transport maritim internațional327

Secțiunea 1. Noțiune și părțile contractante327

§1. Noțiune327

§2. Părți.....327

Secțiunea a 2-a. Conosamentul.....328

§1. Noțiune328

§2. Funcțiile conosamentului.....328

§3. Forma conosamentului329

§4. Cuprinsul conosamentului329

§5. Întocmirea conosamentului.....330

§6. Reglementări juridice în materia conosamentului330

§7. Clasificarea conosamentului.....331

§8. Documente ce pot înlocui conosamentul333

Capitolul III. Contractul de navlosire334

Secțiunea 1. Noțiune.....334

Secțiunea a 2-a. Părțile contractului de navlosire334

Secțiunea a 3-a. Forma și condițiile de fond.....335

§1. Forma contractului de navlosire335

§2. Condiții de fond la încheierea contractului.....335

Secțiunea a 4-a. Conținutul contractului de navlosire	335
Secțiunea a 5-a. Specificitatea contractului de navlosire în raport cu contractul de transport maritim	336
Secțiunea a 6-a. Clasificarea contractului de navlosire	337
Secțiunea a 7-a. Obligații ale părților în contractul de navlosire	338
§1. Obligațiile navlosantului înainte de plecarea navei în călătorie	338
§2. Obligațiile încărcătorului	339
§3. Obligațiile navlosantului în timpul călătoriei	339
§4. Obligațiile destinatarului	340
Secțiunea a 8-a. Navlul	341
Secțiunea a 9-a. Staliile.....	342
§1. Concept.....	342
§2. Contrastaliile.....	342
§3. Despatch money.....	343
§4. Documente utilizate pentru calculul staliilor, contrastaliilor și <i>despatch money</i>	343
Capitolul IV. Despre avarii.....	345
Secțiunea 1. Noțiune și reglementare juridică	345
§1. Noțiune	345
§2. Reglementare juridică	345
Secțiunea a 2-a. Tipuri de avarii	345
TITLUL IV. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE MĂRFĂ PE CĂILE AERIENE ÎN TRAFIC INTERNAȚIONAL	348
Capitolul I. Considerații generale și de specificitate privind transporturile aeriene.....	348
Secțiunea 1. Privire istorică asupra reglementărilor și evoluției transporturilor aeriene.....	348
§1. Reglementarea în domeniu	348
§2. Noțiunea de transport aerian	349
§3. Scurt istoric al transporturilor aeriene din România	349
Secțiunea a 2-a. Cadrul instituțional	351
Capitolul II. Analiză juridică a contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional.....	353
Secțiunea 1. Aspecte generale privind contractul de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional	353
§1. Noțiune și părți contractante	353
§2. Caracterele juridice ale contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional.....	354
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional.....	355
§1. Condiții de fond și de formă	355
§2. Documentul de transport.....	356

Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional.....	357
§1. Considerații introductive	357
§2. Drepturile și obligațiile expeditorului.....	357
2.1. Obligațiile expeditorului.....	357
2.2. Drepturile expeditorului.....	359
§3. Drepturi și obligații ale transportatorului	360
3.1. Obligațiile transportatorului.....	360
3.2. Drepturile transportatorului	362
§4. Drepturi și obligații ale destinatarului	363
Secțiunea a 4-a. Răspunderea contractuală a transportatorului	363
§1. Considerații introductive	363
§2. Răspunderea contractuală a transportatorului aerian pentru pierderea și avarierea bunurilor transportate	364
§3. Răspunderea contractuală a transportatorului aerian pentru întârziere.....	365

Capitolul III. Aspecte procedurale referitoare la contractul de transport aerian de marfă.....	366
Secțiunea 1. Reglementare și procedură prealabilă	366
Secțiunea a 2-a. Acțiune și arbitraj în materie	366

PARTEA A III-A. CONTRACTE DE TRANSPORT DE PERSOANE

TITLUL I. CONTRACTUL DE TRANSPORT FEROVIAR DE PERSOANE.....

Capitolul I. Aspecte generale privind contractul de transport feroviar de persoane și bagaje.....	371
Secțiunea 1. Reglementările din materia contractului feroviar de transport de persoane și bagaje.....	371
Secțiunea a 2-a. Definierea și caracterele juridice ale contractului de transport feroviar de persoane.....	372

Capitolul II. Încheierea contractului de transport feroviar de persoane.....	376
Secțiunea 1. Condițiile de fond ale contractului de transport feroviar de persoane.....	376
Secțiunea 2 Condițiile de formă ale contractului feroviar de transport de persoane	378

Capitolul III. Efectele contractului de transport feroviar de persoane.....	380
Secțiunea 1. Drepturi și obligații ale transportatorului în contractul feroviar de transport de persoane	380
§1. Obligațiile transportatorului feroviar.....	380
§2. Drepturile transportatorului feroviar.....	383
Secțiunea a 2-a. Drepturi și obligații ale călătorului în contractul de transport feroviar de persoane.....	384
§1. Obligațiile călătorului	384
§2. Drepturile călătorului.....	385
Secțiunea a 3-a. Bagajul în transportul feroviar	385

Capitolul IV. Răspunderea transportatorului în contractul de transport feroviar de persoane și bagaje	390
Secțiunea 1. Regimul juridic al răspunderii transportatorului feroviar.....	390
Secțiunea a 2-a. Căile de valorificare a pretențiilor față de transportator.....	391
 TITLUL II. ACTIVITATEA DE TRANSPORT ALTERNATIV CU AUTOTURISM ȘI CONDUCĂTOR AUTO INTERMEDIATĂ PRIN PLATFORMĂ DIGITALĂ	393
Capitolul I. Transportul alternativ – activitate de tip urban desfășurată prin intermediul platformei digitale	393
Secțiunea 1. Reglementările din materia transportului alternativ cu autoturism și conducător auto.....	396
§1. Reglementare juridică	396
§2. Aspecte privind natura juridică a activității de transport alternativ	397
Secțiunea a 2-a. Definirea și caracterele juridice ale contractului de transport alternativ cu autoturism și conducător	400
Secțiunea a 3-a. Condițiile de fond și de formă ale contractului de transport alternativ cu autoturism și conducător auto	402
 Capitolul II. Obligații ale părților în contractul de transport alternativ cu autoturism și conducător auto	403
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	403
Secțiunea a 2-a. Obligații ale transportatorului în contractul de transport alternativ cu autoturism și conducător auto	404
Secțiunea a 3-a. Obligații ale pasagerului în contractul de transport alternativ cu autoturism și conducător auto	407
 Capitolul III. Răspunderea transportatorului în contractul de transport de transport alternativ cu autoturism și conducător auto	408
Secțiunea 1. Regimul juridic al răspunderii transportatorului	408
Secțiunea a 2-a. Analiză comparativă între contractul de transport în regim de taxi și contractul de transport alternativ cu autoturism și conducător auto.....	408
 TITLUL III. CONTRACTUL DE TRANSPORT AERIAN DE PERSOANE ȘI BAGAJE	413
Capitolul I. Aspecte generale privind contractul de transport aerian de persoane și bagaje	413
Secțiunea 1. Despre legislația aplicabilă contractului de transport aerian de persoane	413
§1. Privire de ansamblu asupra legislației din transportul aerian de persoane	413
§2. Reglementarea privind transportul aerian intern de persoane și bagaje.....	413
§3. Reglementarea privind transportul aerian internațional de persoane și bagaje.....	416
§4. Raportul cu alte reglementări internaționale.....	418

Secțiunea a 2-a. Definirea și caracterele juridice ale contractului de transport aerian de persoane și bagaje	419
Capitolul II. Încheierea contractului de transport aerian de persoane și bagaje.....	423
Secțiunea 1. Condițiile de fond ale contractului de transport aerian de persoane	423
Secțiunea a 2-a. Condițiile de formă ale contractului de transport aerian de persoane.....	424
Capitolul III. Efectele contractului de transport aerian de persoane	426
Secțiunea 1. Aspecte introductive.....	426
Secțiunea a 2-a. Drepturi și obligații ale transportatorului în contractul de transport aerian de persoane	426
§1. Obligațiile transportatorului.....	426
§2. Drepturile transportatorului	429
Secțiunea a 3-a. Drepturi și obligații ale pasagerului în contractul de transport aerian	430
§1. Obligațiile pasagerului.....	430
§2. Drepturile pasagerului	430
Capitolul IV. Răspunderea transportatorului în contractul de transport aerian de persoane și bagaje.....	435
Secțiunea 1. Regimul juridic al răspunderii transportatorului aerian	435
Secțiunea a 2-a. Exonerarea de răspundere și circumstanțele extraordinare	437
Secțiunea a 3-a. Aspecte procedurale în transportul aerian de persoane și bagaje	438
Secțiunea a 4-a. Răspunderea în transportul succesiv și combinat.....	440
BIBLIOGRAFIE	441

TITLUL I

INTRODUCERE ÎN DREPTUL TRANSPORTURILOR

Capitolul

Despre poziționarea dreptului transporturilor, ca ramură de drept, în contextul cadrului legal actual

Secțiunea 1

Impactul reglementărilor din Codul civil român asupra materiei dreptului transporturilor

§1. Preliminarii

De la intrarea în vigoare a Codului civil român actual, respectiv din octombrie 2011, în doctrină s-au făcut numeroase analize, s-au publicat diverse studii care au creionat noua structură a cadrului legal actual, impactul și efectele pe care acest Cod civil le-a avut și le are asupra tuturor ramurilor de drept privat. Aceste analize au evidențiat plusurile și minusurile, zonele de „confuzie”, aspectele nelămurite încă ale noii legislații civile, impactul de netăgăduit produs asupra ramurilor de drept privat care, în noul context juridic, trebuie să-și redefinească „pozițiile”, să-și regăsească statutul în cadrul sistemului de drept actual.

Formula „noul Cod civil” a devenit una mult prea utilizată în scrierile actuale și rar există analize juridice din octombrie 2011 până în prezent care, indiferent de aspectele supuse analizei, să nu implice folosirea acestei sintagme care nu are alte valențe decât aceea de a sublinia contextul actual care se „redefinește” și care are drept premise: schimbarea, modificarea, actualizarea, unificarea, armonizarea legislației române cu cea europeană etc.

În tot acest context în care un întreg sistem legislativ se reazăază într-o nouă matcă, cea a unității raporturilor de drept privat (reunite într-un cod unic), și dreptul transporturilor, ca și celelalte ramuri de drept, își pune problema existenței sale ca ramură distinctă de drept, a poziționării sale în noua structură legislativă, a redefinirii sale în coordonatele prezentului.

Dacă anterior intrării în vigoare a Codului civil român se definea ramura dreptul transporturilor prin raportare la dreptul comercial care reprezenta drept comun pentru aceasta și cu care avea cele mai multe puncte de interferență, actualmente, când însăși ramura de drept – drept comercial își redefinesc instituțiile în structura legislativă actuală, cu atât mai mult pentru dreptul transporturilor se pune problema existenței sale ca ramură de drept independentă în cadrul sistemului nostru de drept.

De altfel, în trecut, în privința discuțiilor referitoare la locul pe care-l ocupă dreptul transporturilor în sistemul de drept român, în doctrină¹ s-au conturat două opinii: o opinie, considerată tradiționalistă, ce situa dreptul transporturilor ca o subramură a dreptului comercial, și o teorie nouă, ce definea dreptul transporturilor ca fiind o ramură de drept autonomă.

¹ Gh. Piperea, *Dreptul transporturilor*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 7.

Opinia majoritară era că, ținând seama de reglementările existente în acest domeniu, caracteristicile specifice ale activității de transport, obiectul de reglementare specific, dreptul transporturilor se constituia într-o ramură de drept distinctă.

Importanța economică și socială a transporturilor este una de netăgăduit. Transporturile reprezintă, fără îndoială, un element important al producției materiale, o „condiție” a producției; ele reprezintă liantul dintre producție și consum și, în același timp, un catalizator pentru venitul național și pentru ideea de creștere economică. Altfel spus, transporturile influențează întreaga viață economico-socială și dezvoltarea lor este un imperativ atât timp cât se dorește o dezvoltare economică și o aliniere a economiei naționale la economia comunitară, o compatibilitate cu aceasta.

Doctrina a surprins întotdeauna corelația *sine qua non* existentă între transport și economie: „între industria transportului și viața economică există o corelație atât de intimă, încât nu putem concepe o activitate economică prosperă decât la adăpostul unor mijloace de transport numeroase și bine organizate și nici o industrie înfloritoare a transporturilor acolo unde pulsul activității economice bate slab”¹.

Rolul transporturilor trebuie privit în ansamblu, ca un element complex ce vizează aspecte economice, sociale, de politică a statului etc. Fără îndoială, transportul reprezintă un element de analiză a gradului de civilizație, gradul de dezvoltare a infrastructurii indicând, practic, gradul de dezvoltare al unei societăți.

Rolul transporturilor² este esențial pentru evoluția unei societăți: extinderea posibilităților de a face comerț peste piața locală, deplasarea oamenilor pe distanțe mari, posibilitatea deplasării mărfurilor în zone cu deficit, evitarea izolării unor zone slab populate de servicii ca cele medicale, facilitarea schimbului cultural, dezvoltarea turismului etc. sunt numai câteva dintre beneficiile dezvoltării transporturilor.

De-a lungul timpului, s-a observat³ că transporturile internaționale au urmat, de regulă, același curs de dezvoltare cu cel al comerțului internațional, interdependența dintre acestea influențând dezvoltarea relațiilor economice internaționale, în general⁴.

§2. Codul civil român și schimbările generate de el în sistemul de drept român

Codul civil român, Legea nr. 287/2009, a intrat în vigoare la 1 octombrie 2011 prin adoptarea legii pentru punerea în aplicare a Codului civil, Legea nr. 71/2011. Acest Cod civil marchează un moment de majoră schimbare legislativă, schimbare menită să realizeze o corelație a legislației cu evoluțiile economice și sociale ale societății românești, să unifice o serie de instituții juridice de drept privat și legi într-o unică reglementare și să introducă noi elemente legislative reclamate de modificarea izvorului material al dreptului – societatea, cu permanenta ei schimbare și evoluție.

¹ E. Cristoforeanu, *Despre contractul de transport*, Cartea I, Tipografia Curierul Judiciar, București, p. 37.

² A. Constantin, *Transporturi și expediții internaționale*, Ed. All, București, 1995, pp. 38-45.

³ I. Budică, A. Bocean, A. Popescu, *Transporturi și asigurări de mărfuri*, Ed. Universitaria, Craiova, 2005, p. 18.

⁴ Relația transporturi internaționale – comerț exterior favorizează participarea pe piața internațională de mărfuri, facilitează realizarea unor obiective economice în diferite țări, contribuie la introducerea rapidă în circuitul internațional a noilor mărfuri care apar în special în domeniul industriei de vârf.